

واکاوی فمینیسیسم

و آثار آن در نظام خانواده،
اجتماع و نظام اداری

دکتر ولی الله نقی پورفر
به کوشش: مجمع تربیتی بانوان

فهرست اجمالی

مقدمه ناشر| ۱۱

مقدمه | ۱۳

خانواده، محور تدبیر نظامات اسلامی! | ۱۷

ملاک گزینش نیروهای انسانی سازمان‌ها | ۲۳

جریانات و جلوه‌های تفکر فمینیسم | ۲۷

فمینیسم و رشد جمعیت | ۳۷

فمینیسم و حفظ ناموس | ۳۹

آثار شوم فمینیسم بر اشتغال و مقابله با آن! | ۴۳

فمینیسم و فجایع انسانی | ۴۹

فمینیسم و بن‌بست نسلی، و معضل تأمین نیروی کار | ۵۳

عصر حاضر و بستر مناسب رسوایی فمینیسم | ۵۵

حقوق زن در خانواده از منظر اسلام | ۶۹

ضوابط فمینیستی در محیط‌های اداری | ۷۵

اسلام و نقش اجتماعی زنان | ۷۹

آسیب‌شناسی فمینیسم در جامعه‌های شرقی | ۸۷

ضرورت حفظ و تحکیم خانواده | ۹۹

مروری بر جریان‌شناسی سه موج سکولاریستی در جامعه‌های شرقی | ۱۰۵

ارائه راهکار و پیش‌فرض‌های اساسی نظام خانواده | ۱۱۵

فراماسونری و نخبان سکولار و فمینیست در کشورهای شرقی | ۱۱۷

انقلاب اسلامی و هویت‌یابی زنان | ۱۲۱

الزامات فرهنگی و اقتصادی در تشکیل خانواده | ۱۲۵

خاتمه | ۱۴۵

کتاب‌نامه | ۱۴۷

مقدمه

خانواده سلول اصلی جامعه و اولین نهاد اجتماعی است که نقش مهمی در سلامت جامعه دارد. اگر این سلول سالم باشد، بقیه جامعه نیز سالم خواهد بود. پیشرفت جامعه اسلامی بدون بهره‌مندی کشور از نهاد خانواده سالم، سرزنده و بانشاط، امکان‌پذیر نیست.

خانواده واحد بنیادی جامعه اسلامی است و زن، واحد بنیادی خانواده. انقلاب اسلامی با بهره‌گیری از تعالیم نورانی اسلام، جایگاه و نقشی والا و مهم برای زنان در نظر گرفته است. در جمهوری اسلامی ایران زنان از یک طرف توانمندی‌های خودشان را در عرصه‌های مختلف اجتماع به اثبات می‌رسانند و از طرف دیگر از فضای خانه و تربیت فرزند و نقش‌های همسری و مادری خود نیز فاصله نمی‌گیرند. این عملکرد نتیجه احترام به آموزه‌های اسلام در مورد اهمیت دادن به خانواده و نقش محوری زن در آن است. مسأله زنان در جامعه در دو عرصه خانواده و جامعه تبیین می‌شود. این نگاه به مسائل زنان که برآمده از دین مبین اسلام است، سبب ارتقای توانمندی بانوان و پیشرفت جامعه شده است. اسلام برای زنان جایگاهی خاص قائل است؛ از این منظر، زن دارای کرامت است و سنگ بنای جامعه و خانواده محسوب می‌شود. براساس این نگرش، حضور زنان در عرصه‌های مختلف فعالیت‌های اجتماعی مانع از تشکیل خانواده و استحکام بخشیدن به آن نمی‌شود.

بدیهی است مشکل امروز جامعه غرب نوع نگرش مسؤولان به خانواده است که آن را به عنوان نهاد اصلی و مهم تلقی نمی‌کنند و زن را به صورت فردی جدا

از خانواده می‌بینند. در جمهوری اسلامی ایران زن محور آرامش خانواده به شمار می‌آید. اگر نقش آرامش دهنده زن و نقش امنیت‌بخش مرد با یکدیگر هماهنگ باشد، محبت و علاقه بین آن‌ها ایجاد خواهد شد. نتیجه این هماهنگی و همیاری آن است که مشکلات بیرون از خانه برای زن قابل تحمل خواهد شد و زن در عرصه اجتماع می‌تواند نقش فعال و اثرگذار داشته باشد.

از این رو قانون اساسی توجه ویژه‌ای به موضوع خانواده نشان داده و بر تشکیل آسان خانواده، پاسداری از قداست آن و استواری روابط خانوادگی برپایه حقوق و اخلاق اسلامی تأکید دارد به همین علت اشتغال زنان در اموری که به استواری روابط خانوادگی و به قداست و پاسداری از آن آسیب می‌رساند، مطلوب نظر قانون اساسی نیست.

در مجلس خبرگان قانون اساسی، فلسفه تأسیس اصل مزبور این‌گونه بیان شده است: این اصل به منظور اهمیت دادن به نظام خانواده است که یک نظام خاص اجتماعی است که خانواده به معنای واقعی خانواده در جامعه محفوظ بماند و عوامل و شرایطی که خانواده را سُست کرده و از بین می‌برد، در قوانین و برنامه‌ریزی‌ها چاره‌اندیشی شود. چون در زندگی ماشینی، زن‌ها از محیط خانواده به محیط کار جذب می‌شوند و همین رفتن زن از محیط خانواده به محیط کار و جذب شدن در آن، خانواده را تضعیف کرده و آن را از معنای واقعی خانواده بیرون برده و آن را متلاشی می‌سازد و خانواده را در جامعه بزرگ حذف می‌کند. این اصل برای این است که بگوییم قوانین و برنامه‌ها طوری تنظیم شود که خانواده در جامعه بزرگ حذف نشود و معنای آن محفوظ بماند؛ نه تنها محفوظ بماند بلکه وسایلی نیز فراهم شود که این وسایل برای تشکیل و حفظ و حراست خانواده، آن هم خانواده سالم و بر مبنای حق و فضیلت که تأمین‌کننده مرد، زن و بچه‌ها و هر کسی که منتسب به آن خانواده است، ضروری است. در این اصل حق زن در مقابل حق مرد مورد تکیه بالخصوص نیست؛ بلکه از خانواده به عنوان یک واحد بنیادی اسم برده شده که در مقابل هضم شدن خانواده در جامعه و از بین رفتن

خانواده به مفهوم اصلی آن است. البته زن می‌تواند کار کند به حدی که به حقوق بچه‌ها لطمه نزنند و با وظایف مادری و شوهرداری منافاتی نداشته باشد. در اسلام جذب شدن زن در محیط کار به طوری که عواطف بین شوهر و زن و بچه و مادر، تربیت اولاد به کلی از بین برود، به هیچ وجه جایز نیست.

با مطالعه تاریخ می‌توان حضور زنان در تاریخ و مشارکت در کنار مردان را از قرن‌ها قبل مشاهده کرد؛ در برخی موارد همین زنان بودند که انقلاب‌های بزرگی را به وجود آوردند و موجب تغییر، تحول و پیشرفت در جامعه شدند. فرهنگ اسلامی ما نیز حضور زنان را پذیرفته است؛ چنان‌که حضور آنان در برخی امور اجتماعی در صدر اسلام مؤید این مطلب است. به رغم آسیب‌ها و خطراتی که زن را در مشارکت اجتماعی تهدید می‌کند، اسلام مانع بیرون رفتن زن از خانه و موافق حبس او در منزل نیست؛ اما در این امر نه افراط می‌کند نه تفریط، بلکه رعایت مرز تعادل را توصیه می‌کند یعنی آداب و شرایطی برای حضور زن در اجتماع مطرح می‌کند که وی با اجرای این آداب می‌تواند در مسائل جامعه خود مشارکت کند و به فعالیت بپردازد؛ لذا زنان می‌توانند با رعایت مسائل پیش گفته در جامعه حضور یابند. اما اگر زنانی آداب حضور را زیر پا نهند، اسلام با حضور آن‌ها در فعالیت‌های اجتماعی مخالفت می‌کند. نباید این نکته را از نظر دور داشت که با حضور زن در جامعه خطراتی نیز او را تهدید می‌کند که منحرف شدن زن، اخلاق در تربیت فرزندان، ادا نشدن حقوق شوهر، صدمات جسمی و روحی فراوان و خستگی مضاعف، از جمله این خطرات است.

متأسفانه شرایط کنونی جامعه به گونه‌ای است که زنان ما علی‌رغم کسب مدارج و مدارک تحصیلی عالیه حتی در رشته‌های دینی و مذهبی نه تنها متوجه نقش و وظیفه مهم خود در خانواده نمی‌شود، بلکه با افتخار از تساری و اشتراک حقوق با مردان صحبت می‌کنند و حتی هنوز بعضی فرهیختگان دانشگاهی و حوزوی تصورشان بر این است که ما نباید زیر دست مردان شویم و باید تا آن‌جا که می‌توانیم در مقابل مردان بایستیم و نگذاریم آن‌ها بر ما حکومت کنند و حال آن‌که

با دقت و توجه به آموزه‌های دینی می‌بینیم که به غلط برای دستیابی به حقوق زنان و زبردست نشدن مردان، با این نوع تفکر، آن نکات مهم و حیاتی در رسیدن به اهداف والای تعیین شده برای زن از طرف دین اسلام را زیر پا گذاشته‌اند. با توجه به اهمیت نظام خانواده و نقش مادری و همسری و دور شدن جامعه از ارزش‌های واقعی، مجمع تربیتی بانوان تهران وظیفه خود دانست در این جهت قدمی برداشته و بیانات ارزشمند و عمیق استاد فرهیخته و توانا جناب آقای دکتر نقی پورفر در همایش واکاوی فمینیسم را که در اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۰ در پژوهشگاه فرهنگ و هنر وزارت ارشاد برگزار شده، بعد از بازبینی، بررسی و تکمیل آن توسط استاد عالی قدر، به صورت کتاب حاضر تهیه کند تا این شاء الله همه ما بیش‌تر و دقیق‌تر به وظایف خود آشنا شویم و سهم اندکی در راستای اعتلای خانواده داشته باشیم.